

Fortegnelse over individuelle risikoforøgelser

Journal nr.2: 8032-718/Fødevarer/finans, che

Rådsmødet den 26. april 2000

Resumé

1. Forsikring & Pension (F&P) har den 30. juni 1998 anmeldt en fortegnelse over individuelle risikoforøgelser på gruppelivsordninger. Der er anmodet om en individuel fritagelse efter konkurrencelovens § 8, stk. 1.
2. De medlemmer af F&P, som tegner gruppelivsforsikringer i Danmark, er forpligtede til at indberette oplysninger til Gruppelivsudvalget i F&P om gruppelivsordninger, som over en periode på 3-5 år viser sig at have en markant højere skadeshyppighed end forudsat ved tegningen.
3. Disse indberetninger kan resultere i, at den enkelte gruppelivsordning påføres en fælles fortegnelse over individuelle risikoforøgelser, som udsendes til samtlige medlemmer af F&P, som tegner gruppelivsforsikringer. Fortegnelsen angiver navnene på de konkrete gruppelivsordninger (virksomheder, foreninger, forbund mv.), som har en forøget risiko, samt den procentvise forhøjelse af bruttopræmierne, som de forøgede risici medfører.
4. Fortegnelsen begrænser i strid med forbudet i konkurrencelovens § 6 konkurrencen mellem medlemsselskaberne for denne gruppe af gruppelivsforsikringer. Uanset hvilket medlemsselskab en af de omhandlede gruppelivsordninger retter henvendelse til med henblik på at tegne en gruppelivsordning, må præmievilkårene i høj grad afspejle den vurdering, der er anført i fortegnelsen.
5. Betingelserne for en individuel fritagelse efter konkurrencelovens § 8, stk. 1, kan ikke anses for opfyldt. Det er ikke nødvendigt at udveksle oplysninger om procentvise forhøjelser af bruttopræmier for de omhandlede gruppelivsordninger.

Afgørelse

6. F&P meddeles ,
 - at samarbejdet om og udarbejdelsen af fortegnelsen over individuelle risikoforøgelser er udtryk for en vedtagelse inden for en sammenslutning af virksomheder, der er omfattet af forbudet i konkurrencelovens § 6, stk. 1, jf. stk. 3,
 - at betingelserne for en fritagelse efter konkurrencelovens § 8, stk. 1, ikke er til stede,
 - påbud om at ophæve vedtagelsen om samarbejdet om og udarbejdelsen af fortegnelsen over individuelle risikoforøgelser, jf. konkurrencelovens § 6, stk. 4, jf. § 16, stk. 1. Ophævelse skal ske senest den 27. juli 2000, jf. overgangsbestemmelserne i konkurrencelovens § 27, stk. 4.

Sagsfremstilling

Indledning

7. F&P har ved brev af 30. juni 1998 anmeldt en fortegnelse over individuelle risikoforøgelser på enkelte gruppelivsordninger.
8. Fortegnelsen, som angiver de gruppelivsordninger, hvor der efterfølgende har vist sig at være en markant større skadeshyppighed end forudsat ved etableringen af ordningen, udsendes til samtlige medlemsselskaber af F&P, som tegner gruppelivsforsikringer. Af fortegnelsen fremgår

dels navne og adresser på de pågældende gruppelivsordninger (virksomheder, foreninger, forbund mv.) og dels den procentvise forøgelse af bruttopræmien, som den forhøjede risiko resulterer i.

9. Anmeldelse er sket i henhold til overgangsreglerne i konkurrencelovens § 27. Der er anmodet om en fritagelse efter lovens § 8, stk. 1.

Parterne

10. F&P er en erhvervsinteresseorganisation for forsikringselskaber og tværgående pensionskasser. Det er ifølge F&P alene de selskaber, der tegner gruppelivsforsikringer, der modtager den omhandlede fortegnelse.

11. Pr. 1. juli 1999 udgør medlemstallet i F&P 209 selskaber. Stort set alle de selskaber, der tegner gruppelivsforsikringer, er medlemmer af F&P.¹

12. I 1998 udgjorde de samlede bruttopræmieindtægter på det samlede marked for livs- og pensionsforsikringer i alt 49.836 mio. kr., hvoraf bruttopræmieindtægterne på gruppelivsforsikringer udgjorde 4.123 mio. kr.² Medlemmerne af F&P tegner sig for hovedparten af disse bruttopræmieindtægter.

Fortegnelsen over individuelle risikoforøgelser

13. Der er af Livs- og Pensionsforsikringsudvalget i F&P nedsat et Gruppelivsudvalg, som rådgiver i spørgsmål om gruppelivsforsikringer. Alle medlemmer, der tegner gruppelivsforsikringer, har mulighed for at være repræsenteret i dette udvalg.

14. Hvert år undersøger de gruppelivstegnende selskaber skadeshyppigheden i deres bestand af gruppelivsordninger. Hvis en gruppe over en periode på 3-5 år viser sig at have en markant højere skadeshyppighed end forudsat ved tegningen, underretter selskabet Gruppelivsudvalget herom.³ Udvalget informeres tillige om den skærpelse af præmievilkårene, som ændringen efter selskabets opfattelse må medføre.

15. Gruppelivsudvalgets vurdering vil herefter kunne resultere i, at den pågældende gruppe påføres fortegnelsen over individuelle risikoforøgelser tillige med en angivelse af den procentvise forøgelse af bruttopræmien, som den forøgede risiko medfører. Bruttopræmien er sammensat af en nettopræmie, fortjeneste og administrative omkostninger. Nettopræmien – den rene risikopræmie – udgør typisk 97% af bruttopræmien for gruppelivsforsikringer. Fortegnelsen udsendes til de gruppelivstegnende medlemsselskaber og Finanstilsynet. Ved optagelse af en ny ordning på fortegnelsen fremgår navnet på det selskab, der har foretaget indberetningen.

16. Hvis en gruppe, der er påført fortegnelsen, senere opnår et gunstigere skadesforløb, gentages processen. Resultatet kan i så fald blive, at gruppen slettes af fortegnelsen og atter kan opnå normale præmievilkår.

17. Det er alene de gruppelivsordninger, der har en statistisk dokumenteret højere skadeshyppighed end forudsat ved tegningen, der kan påføres fortegnelsen.

18. Gruppelivsordninger, der allerede ved tegningen skønnes at have en højere risiko end normalt, kan ikke påføres fortegnelsen, førend der er statistisk belæg herfor.

Det relevante marked

Produktmarkedet

19. Fortegnelsen omfatter alene gruppelivsforsikringer, hvor der er en forøget risiko. Fortegnelsen berører ikke det øvrige marked for livs- og pensionsforsikringer, som markedet for gruppelivsforsikringer er en del af.

20. Det er styrelsens opfattelse, at individuelle livsforsikringer ikke umiddelbart kan antages at substituere gruppelivsforsikringer, selvom dækningsområderne er de samme. En gruppelivsforsikring omfatter en afgrænset gruppe af personer, og ydelserne og vilkårene på forsikringen fastsættes efter ensartede principper for alle i gruppen. Det er en betingelse for at få en gruppelivsforsikring, at man er medlem af en gruppe. Alle i gruppen betaler samme præmie uanset alder og køn. Der sker således en krydssubsidiering mellem de personer, der er i gruppen.

21. Ved de individuelle livsforsikringer sker der ikke nogen krydssubsidiering⁴, og forsikringstageren bestemmer selv, hvor stor forsikringsdækningen skal være. Vilklårene fastsættes individuelt. Individuelle forsikringstagere vil ikke kunne deltage i en gruppeordning, medmindre de er del af en gruppe med deraf følgende forpligtelser og rettigheder.

22. Mange danskere er gennem et ansættelsesforhold, medlemsskab af en forening, et forbund eller et kundeforhold omfattet af enten en obligatorisk eller frivillig gruppelivsforsikring. Mange af disse personer tegner alligevel supplerende individuelle livsforsikringer.

23. Produktmarkedet er således efter styrelsens opfattelse markedet for gruppelivsforsikringer. Det spiller dog ikke nogen rolle for vurderingen, om markedet eventuelt afgrænses bredere til markedet for livsforsikringer.

Det geografiske marked

24. Det er alene gruppelivstegnende selskaber, der driver forsikringsvirksomhed i Danmark, som modtager fortegnelsen. Disse selskaber kan være såvel danske som udenlandske.

25. Der er som udgangspunkt ikke noget til hinder for, at der kan tegnes gruppelivsforsikringer i udenlandske selskaber, der ikke driver forsikringsvirksomhed i Danmark. Det er dog styrelsens vurdering, at det må anses for begrænset, hvor mange gruppelivsforsikringer, der tegnes i sådanne udenlandske forsikringsselskaber. Der er endnu ikke i Danmark tradition for tegning af gruppelivsforsikringer i udlandet, og usikkerhed om beskatnings- og soliditetsforhold samt sprogbarrierer må efter styrelsens opfattelse antages at påvirke placeringen af gruppelivsforsikringer.⁵

26. Det geografiske marked er derfor efter styrelsens opfattelse Danmark. Det spiller dog ikke nogen rolle for vurderingen, om det geografiske marked eventuelt udvides – fx til hele Europa.

Parternes stilling på markedet

27. De gruppelivstegnende selskaber, der er medlemmer af F&P, og som modtager fortegnelsen, udgør næsten hele markedet for gruppelivsforsikringer.

28. De samlede bruttopræmieindtægter på livs- og pensionsforsikringer udgjorde i 1998 i alt 49.836 mio. kr. Heraf udgjorde bruttopræmieindtægterne på gruppelivsforsikringer 4.123 mio. kr. svarende til ca. 8,3% af det samlede marked for livs- og pensionsforsikringer, jf. pkt. 12.

29. De gruppelivsforsikringer, som er opført på fortegnelsen over individuelle risikoforøgelser, udgør ifølge F&P under 1% af de samlede gruppelivsforsikringer målt på bruttopræmierne, svarende til under 41 mio. kr. af de samlede årlige bruttopræmieindtægter på gruppelivsforsikringer i 1998.

Anmelders bemærkninger

30. F&P har oplyst, at formålet med udsendelse af fortegnelsen er, at gruppelivsordninger med en markant forøget risiko ikke i forbindelse med begæring om en gruppelivsordning i andre medlemsselskaber skal have mulighed for at spekulere mod de andre forsikringstagere i disse selskaber ved at fortie gruppens forhøjede risiko.

31. Der er efter organisationens opfattelse tale om en form for advarselsregister i stil med den virksomhed, der udføres i Bedømmelsesforeningen for enkeltpersoner.

Vurdering

32. Samarbejdet mellem de gruppelivstegnende medlemmer er udtryk for en økonomisk aktivitet, der er omfattet af konkurrenceloven, jf. § 2. Samarbejdet er egnet til at påvirke afsætningen af gruppelivsforsikringer til grupper, der er opført på fortegnelsen.

33. Der gælder ikke nogen undtagelser eller fritagelser i henhold til EU-regler, jf. konkurrencelovens § 4 (se nærmere pkt. 37).

34. Der er ikke tale om et samarbejde inden for samme virksomhed eller koncern, jf. konkurrencelovens § 5, og samarbejdet er heller ikke omfattet af bagatelreglen i lovens § 7, stk. 1, allerede fordi de gruppelivstegnende selskaber har samlede bruttopræmieindtægter på over 1 mia. kr., jf. pkt. 12.

Konkurrencelovens § 6

35. Samarbejdet om og brugen af fortegnelsen udspringer af en vedtagelse inden for en sammenslutning af virksomheder, jf. konkurrencelovens § 6, stk. 3.⁶

36. Samtlige gruppelivstegnende virksomheder, som tegner gruppelivsforsikringer i Danmark, får gennem fortegnelsen kendskab til de gruppelivsordninger, der i forhold til "normalbestanden" har en forhøjet skadeshyppighed samt den skærpelse i præmievilkårene, som denne forøgede risiko medfører.

37. Kommissionen har i en beretning⁷ om gennemførelsen af gruppefritagelsen på forsikringsområdet meddelt, at Kommissionen på tidspunktet for gennemførelsen af gruppefritagelsen ikke havde tilstrækkelige erfaringer med behandlingen af fortegnelser over skærpede risici til også at lade sådanne fortegnelser være omfattet af gruppefritagelsen. Det er dog Kommissionens opfattelse, at aftaler mellem forsikringsselskaber om udarbejdelse af fortegnelser over eller udveksling af oplysninger om skærpede risici ikke er omfattet af artikel 81, stk. 1 (svarende til konkurrencelovens § 6), hvis de er begrænset til at give oplysninger om skærpede risici.

38. Formålet med sådanne aftaler er efter Kommissionens opfattelse ikke at begrænse konkurrencen mellem forsikringsselskaberne, men at sætte selskaberne i stand til at få et bedre kendskab til karakteren af de risici, der forsikres, fx udveksling af oplysninger om "dårlige" chauffører, "dårlige" betalere eller om antallet af stjålne køretøjer.

39. Hvis informationsudvekslingen ledsages af en aftale om ensartet adfærd i forbindelse med de pågældende risici – fx anbefalinger om at afvise dækning eller forhøje præmierne (både som en forhøjelse i % eller forhøjelsens præcise beløb) – vil aftalerne efter Kommissionens opfattelse falde ind under anvendelsesområdet for artikel 81, stk. 1, og aftalerne synes ikke at kunne fritages efter artikel 81, stk. 3.

40. Som det fremgår af beretningen, jf. pkt. 37, er fortegnelser over skærpede risici ikke omfattet af gruppefritagelsen på forsikringsområdet. Hvis en fortegnelse går videre end til blot at angive skærpede risici, bør fortegnelsen efter Kommissionens opfattelse i princippet vurderes i lyset af gruppefritagelsens afsnit II og III (aftaler om præmieberegning og standardpolicebetingelser). Hvis fortegnelsen over de individuelle risikoforøgelser således går videre end til blot at angive skærpede risici og må anses for omfattet af forbudet i konkurrencelovens § 6, stk. 1, må dette efter styrelsens vurdering indebære, at det må vurderes, om betingelserne for en individuel fritagelse efter konkurrencelovens § 8, stk. 1, er til stede. Vurderingen efter § 8, stk. 1, vil da skulle foretages i lyset af gruppefritagelsens bestemmelser.

41. Der er styrelsens opfattelse, at fortegnelsen over individuelle risikoforøgelser ikke er begrænset til at give oplysninger om skærpede risici. Der er tale om en fortegnelse, der giver de gruppelivstegnende medlemmer oplysninger om den procentvise forøgelse af bruttopræmien på enkelte gruppelivsforsikringer, som de skærpede risici giver anledning til. Gruppelivsudvalgets vurderinger (og indberetningerne til udvalget) samt fortegnelsen sætter det enkelte medlemsselskab i stand til at vurdere en række væsentlige markedsmæssige oplysninger, som de ellers ikke nødvendigvis ville få kendskab til.

42. De gruppelivstegnende selskaber får ikke kendskab til den faktiske præmie på den enkelte gruppelivsordning, idet denne afhænger af det enkelte selskabs tarifstruktur for ordninger med normal risiko. Efter styrelsens opfattelse medfører fortegnelsen dog på trods heraf, at uanset hvilket gruppelivstegnende medlemsselskab, en af de omhandlede gruppelivsordninger retter henvendelse til med henblik på tegning af en gruppelivsordning, vil præmievilkårene i høj grad afspejle den vurdering, der er anført i fortegnelsen.

43. Konkurrencen mellem medlemsselskaberne for denne gruppe af forsikrede må derfor antages at være væsentligt begrænset som følge af fortegnelsen. Ikke alene får de andre selskaber kendskab til den forøgede risiko, men de får også kendskab til den procentvise forhøjelse af bruttopræmien, som den forøgede risiko medfører.

44. Selvom fortegnelsen alene angav den procentvise forøgelse af nettopræmien – altså den rene risikopræmie – er det styrelsens opfattelse, at konkurrencen for denne gruppe af forsikrede fortsat ville blive begrænset, idet nettopræmien udgør 97% af bruttopræmien, jf. pkt. 15. Den del af bruttopræmien, som dækker administrationsomkostninger og fortjeneste udgør således alene 3%. Dette betyder, at fastsættelsen af præmievilkårene i høj grad fortsat ville afspejle den vurdering, der er angivet i fortegnelsen.

45. Dertil kommer, at Gruppelivsudvalget ifølge F&P fungerer som kontrolinstans for grupper med forøgede risici derved, at udvalget dikterer de maksimale præmieskærper, som en given forhøjet risiko må medføre. Derved begrænser ordningen det enkelte selskabs mulighed for selv at fastsætte sine præmier. Dette er en begrænsning, der er omfattet af konkurrencelovens § 6, stk. 2, nr. 1.

46. Samarbejdet om fortegnelsen er således efter styrelsens opfattelse omfattet af forbudet i konkurrencelovens § 6, stk. 1, jf. stk. 3, hvorfor der skal tages stilling til, om betingelserne for en individuel fritagelse efter konkurrencelovens § 8, stk. 1, er til stede.

Konkurrencelovens § 8

47. Som nævnt under pkt. 48 er det styrelsens opfattelse, at vurderingen af, om betingelserne for en individuel fritagelse er til stede, skal ses i lyset af gruppefritagelsens bestemmelser.

Gruppefritagelsen på forsikringsområdet

48. Fritagelsen omfatter bl.a. aftaler om opstilling af fælles risikopræmier baseret på kollektive

statistikker mv. Nærmere fastsatte betingelser skal være opfyldt, for at fritagelsen kan finde anvendelse. Af fritagelsens afsnit II fremgår det, hvilke former for samarbejde om fælles præmieberegning, der er fritaget.

49. Det er efter gruppefritagelsen tilladt at samarbejde om beregningen af en ensartet nettopræmie svarende til gennemsnitsomkostningerne ved risikodækningen, jf. art. 2, litra a).

50. Samarbejdet forudsætter dog,

1. at beregningerne udsendes med angivelse af, at de er vejledende, jf. art. 3, litra a),
2. at beregningerne ikke omfatter en fælles beregning af administrationsomkostninger og fortjeneste, jf. art. 3, litra b),
3. at beregningerne ikke identificerer de pågældende selskaber, jf. art. 3, litra c).

51. Ad 1) Fortegnelsen indeholder ingen angivelse af, at de anførte procentvise præmieforhøjelser er vejledende. F&P har derimod oplyst, at Gruppelivsudvalget fungerer som kontrolinstans derved, at udvalget dikterer den maksimale præmieskærpelse, som en forhøjet risiko må medføre.

52. Ad 2) De på fortegnelsen anførte procentsatser er udtryk for den procentvise forøgelse af bruttopræmien, som de forøgede risici fører til. Beregningerne omfatter således også administrationsomkostninger og fortjeneste.

53. Ad 3) På selve fortegnelsen sker der ikke nogen direkte identificering af de selskaber, hvori de pågældende gruppelivsordninger er tegnet. Ved optagelse af en gruppelivsordning på fortegnelsen fremgår imidlertid navnet på det selskab, der har foretaget indberetningen til Gruppelivsudvalget, hvorved der sker en identificering af de pågældende selskaber.

§ 8, stk. 1, nr. 1 – styrkelse af effektiviteten/fremme af udviklingen

54. De gruppelivsordninger, der ender på fortegnelsen, er ifølge F&P de ordninger, hvor gruppens forøgede risiko ikke kan forudses som følge af de oplysninger, der gives. Selskaberne spørger på nuværende tidspunkt ikke en ny gruppe om dens hidtidige risikoforløb. En gruppe med en forhøjet risiko fortier dermed ikke bevidst oplysninger om risikoforløb, men kan undlade at oplyse herom.

55. Uden fortegnelsen ville de enkelte medlemsselskaber ifølge F&P ikke have nogen mulighed for at opdage, at en gruppe ikke har oplyst sin objektivt forhøjede risiko ved etableringen af en gruppelivsordning. Selskaberne ville derfor ikke have nogen mulighed for at imødegå spekulation mod selskabet og dermed de andre forsikringskunder. Uden fortegnelsen ville det enkelte selskab være nødsaget til at finde en anden måde, hvorpå den ønskede information om gruppens risiko kan indhentes. Fortegnelsen er efter F&Ps opfattelse den mest smidige, effektive og billigste måde, hvorpå denne information kan indhentes. Fortegnelsen fremmer effektiviteten i forbindelse med afdækningen af de risici, den enkelte ordning har. Herved undgås, at de enkelte ordninger – også ordninger med en normal risiko - skal gennem et længere forløb med fremskaffelse af dokumentation for hidtidige risikoforløb, inden ordningen kan etableres.

56. Styrelsen er enig i, at det kan virke effektivitetsfremmende, at de enkelte selskaber ikke skal foretage en risikovurdering af hver enkelt ny gruppe, der ønsker at tegne en gruppelivsordning. Der sker kun skærpelser for ca. 1 pct. af ordningerne. I resten af tilfældene kan selskaberne undlade nærmere foranstaltninger. Betingelse nr. 1 kan derfor efter styrelsens opfattelse anses for opfyldt.

§ 8, stk. 1, nr. 2 – sikring af forbrugerne

57. F&P anfører, at det er til fordel for forbrugerne, at der ikke for nogen grupper er mulighed for at spekulere igennem fortiede oplysninger om forøget risiko. Forsikringsselskaberne er lovmæssigt forpligtede til at sikre, at alle forsikrede betaler den pris for forsikringen, som svarer til den risiko,

som de udgør for forsikringsfællesskabet. Dette sikres ved fortegnelsen. Det er endvidere til fordel for forbrugerne, at vurderingen af, hvad en markant større skadeshyppighed bør medføre for præmievilkårene, hviler på et så bredt grundlag som muligt.

58. For de gruppelivsordninger, der har en normal risiko, er det styrelsens opfattelse, at fortegnelsen i et vist omfang forhindrer, at disse ordninger indirekte kan risikere i et vist omfang at komme til at skulle bidrage til betaling for nye ordninger, som er tegnet som ordninger med normal risiko, selvom de har en forøget risiko, der ikke er blevet oplyst ved etableringen.

59. For de gruppelivsordninger, som har en forøget risiko, er det styrelsens opfattelse, at det ikke er en fordel for disse forsikringstagere, at konkurrencen om disse ordninger begrænses ikke alene for så vidt angår selve risikopræmien men også for så vidt angår den del af bruttopræmien, der relaterer sig til selskabernes fortjeneste og administration. Betingelse nr. 2 kan derfor ikke efter styrelsens opfattelse anses for opfyldt.

§ 8, stk. 1, nr. 3 – Ikke unødvendige konkurrencebegrænsninger

60. Ifølge F&P vil det ikke uden fortegnelsen være muligt at forhindre, at gruppelivsordninger med en forhøjet risiko bevidst kan spekulere mod andre forsikringstagere ved at fortie gruppens forhøjede risiko.

61. Det er efter styrelsens opfattelse ikke nødvendigt for at nå dette mål, at der foruden oplysning om den forøgede risiko tillige gives oplysninger om den resterende del af bruttopræmien. Det er alene risikoforøgelsen, som den statistiske skadeshyppighed vedrører. Betingelse nr. 3 kan derfor ikke efter styrelsens opfattelse anses for opfyldt.

§ 8, stk. 1, nr. 4 – ikke udelukkelse af konkurrencen

62. F&P anfører, at de gruppelivsordninger, der udgør individuelle risikoforøgelser, set i forhold til den samlede mængde af gruppelivsforsikringer er meget lille. Hovedparten af markedet for gruppelivsforsikringer berøres derfor ikke af fortegnelsen.

63. Styrelsen er enig i, at fortegnelsen alene har betydning for en lille del af det samlede marked for gruppelivsforsikringer, og at fortegnelsen derfor ikke udelukker konkurrencen på det relevante marked. Betingelse nr. 4 må derfor efter styrelsens opfattelse anses for opfyldt.

Bemærkninger

Anmelders bemærkninger

64. F&P har meddelt, at organisationen har taget initiativ til at ændre fortegnelsen, således:

- at det fremover vil fremgå, at skærperne er vejledende,
- at de angivne procentsatser alene vil henvise til nettopræmien,
- at indberetningen af forslag til skærper vil ske i anonymiseret form.

Styrelsens bemærkninger

65. F&P har anmodet om en individuel fritagelse efter konkurrencelovens § 8, stk. 1, for fortegnelsen, som den foreligger på nuværende tidspunkt. Styrelsen finder, at denne fortegnelse ikke opfylder betingelserne for en individuel fritagelse. Styrelsen bemærker dog, at de ændringer af fortegnelsen, som F&P har taget initiativ til, umiddelbart synes at imødekomme de betænkeligheder, som styrelsen har ved vurderingen af, om betingelserne for en individuel fritagelse er til stede. Men en endelig vurdering heraf afhænger af, hvordan ændringerne faktisk gennemføres.

Konklusion

66. Sammenfattende må samarbejdet mellem de gruppelivstegnende medlemmer af F&P anses for at være omfattet af forbudet i konkurrencelovens § 6, stk. 1, jf. stk. 3. Betingelserne for en individuel fritagelse efter konkurrencelovens § 8, stk. 1, kan ikke anses for opfyldt. Der gives påbud om at ophæve vedtagelsen om samarbejdet om og udarbejdelsen af fortegnelsen over individuelle risikoforøgelse, jf. konkurrencelovens § 6, stk. 4, jf. § 16, stk. 1. Ophævelse skal ske senest den 27. juli 2000, jf. overgangsbestemmelserne i konkurrencelovens § 27, stk. 4.

1 Ifølge F&P er Slagteriernes Gruppeliv ikke medlem af F&P, men holdes generelt orienteret om gruppelivsområdet og modtager også fortegnelsen.

2 Jf. Forsikringsoplysningens statistik fra 1999, s. 5.

3 F&P har oplyst, at Finanstilsynet over for et selskab, der søgte om koncession til at tegne gruppelivsforsikringer, har krævet, at en skærpelse af individuelle ordninger skulle forelægges for Gruppelivsudvalget med henblik på at sikre, at der er statistisk grundlag for skærpelsen, og at skærpelsen ikke er højere end nødvendigt.

4 Individuelle forsikringer med solidariske dækninger, hvor der betales samme præmie uanset individuelle risikoforhold, må dog antages at kunne substituere gruppelivsforsikringer i et vist omfang. Det er dog ikke givet, at den enkelte person altid vil kunne substituere en individuel forsikring med solidarisk dækning med en gruppelivsforsikring, hvis personen ikke er medlem af en gruppe, der kan tegne en sådan forsikring.

5 F&P har oplyst, at de gruppelivstegnende selskaber oplever en stigende interesse fra kundernes side for at tegne gruppelivsforsikringer i et andet EØS land, og at det forhold, at der ikke er fradragsret for præmien på gruppelivsforsikringer, betyder, at sådanne forsikringer uden problemer kan tegnes i udlandet. Det forhold, at det endvidere er en gruppeledelse, der skal tegne forsikringen i udlandet, betyder ifølge F&P, at barrieren er mindre end for en individuel person. Dette ændrer dog ikke styrelsens opfattelse af, at muligheden for at tegne disse forsikringer i udlandet ikke udnyttes særlig ofte, og at dette kan skyldes nogle af de anførte grunde.

6 Ifølge EF-Domstolens praksis udgør "frivillige anbefalinger", som udstedes af forsikringssselskabers interesseorganisationer, "vedtagelser inden for en sammenslutning af virksomheder", jf. dom i sagen 45/85, Verband der Sachversicherer mod Kommissionen, Saml. 1987, s. 405.

7 Beretning fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet om gennemførelsen af Kommissionens forordning nr. 3932/92 om anvendelse af traktatens artikel 81, stk. 3 (ex artikel 85, stk. 3), på visse kategorier af aftaler, vedtagelser og samordnet praksis på forsikringsområdet – KOM(1999) 192 af 12.05.1999. Uddrag af beretningens s. 21-22 er vedlagt som bilag 3.